

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2016

1435/2016

Valtioneuvoston asetus sähkötyöstä ja käyttötyöstä

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään sähköturvallisuuslain (1135/2016) nojalla:

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään sähköturvallisuuslain (1135/2016) 4 luvussa tarkoitetuista sähkö- ja käyttötyöistä sekä niiden suorittajan kelpoisuusvaatimuksista.

2 §

Oman asunnon sähkötyöt

Sähköturvallisuuslain 56 §:n 1 momentin 5 kohdassa lähisukulaisella tarkoitetaan puolisoa sekä omia tai puolison lapsia, vanhempia ja isovanhempia.

Varmennustarkastuksessa on selvitettävä, että omassa tai lähisukulaisen hallinnassa olevan asunnon tai asuinrakennuksen sähkölaitteistoon kohdistuvan sähkötyön suorittajalla on laissa edellytetty pätevyys.

3 §

Sähköalan opintojen perusvaatimukset

Sähköturvallisuuslain 66—70 ja 73 §:n mukaisten soveltuvien ammatillisen tutkintojen tai niitä täydentävien opintosuoritusten tulee sisältää 2 momentin mukaisia teoreettisia sähköalan opintoja vähintään 45 opintopistettä tai 40 opintoviikkoa. Opinnot voivat olla teoriakursseja, laboratorioskursseja, harjoitustöitä, projektityöopintoja tai muita vastaavia opintoja. Harjoittelua ja opinnäytetyötä ei kuitenkaan lueta mukaan opintopistemäärään.

Opintojen on koostuttava seuraavista aihealueista siten, että kunkin kohdan opintojen laajuus on vähintään 1,5 opintopistettä tai yksi opintoviikko:

- 1) teoreettinen sähkötekniikka ja sähkömittaustekniikka;
- 2) sähköturvallisuussäädökset ja -standardit;
- 3) sähkötyöturvallisuus;
- 4) rakennuksien sähköverkot ja niiden sähkökäytöt;
- 5) sähköturvallisuuteen liittyvät tarkastukset.

Näyttöperusteisen tutkinnon tulee vastata 1 momentissa vaadittua tiedollista ja taidollista osaamista.

4 §

Täydentävät ja lieventävät vaatimukset sähköalan opinnoille

Sähköturvallisuuslain 66 §:ssä tarkoitetun sähköpätevyys 1:n ja 67 §:ssä tarkoitetun rajoitetun sähköpätevyys 1:n edellyttämässä koulutuksessa on sen lisäksi, mitä 3 §:ssä säädetään, oltava aihealueena sähkön siirto- ja jakeluverkot sekä suurjännitetekniikka.

Sähköturvallisuuslain 68 §:ssä tarkoitetun sähköpätevyys 2 edellyttämässä koulutuksessa on sen lisäksi, mitä 3 §:ssä säädetään oltava aihealueena sähkön siirto- ja jakeluverkot.

Sähköturvallisuuslain 70 §:n 1 momentin sekä 73 §:n 4 momentissa edellytetyissä koulutuksissa riittää 3 §:ssä säädetystä poiketen sähköalan opinnoiksi 25 opintopistettä tai 20 opintoviikkoa.

5 §

Sähköalan työkokemuksen perusvaatimukset

Sähköturvallisuuslain 66 §:n mukaisen sähköpätevyys 1 todistuksen saamiseksi henkilöllä tulee olla vähintään vuoden pituinen työkokemus suurjännitelaitteistoista. Lisäksi työkokemukseen tulee sisältyä vähintään vuoden pituinen riittävän laaja-alainen työkokemus kiinteistöjen tai vastaavien kohteiden sähkölaitteistojen suunnittelu-, rakentamis-, tarkastus-, käyttö- tai asennusvalvontatehtävistä.

Sähköturvallisuuslain 67 §:n mukaisen rajoitettu sähköpätevyys 1 todistuksen saamiseksi henkilöllä tulee olla vähintään kahden vuoden pituinen työkokemus suurjännitelaitteistoista. Lisäksi työkokemukseen tulee sisältyä neljän vuoden pituinen riittävän laaja-alainen työkokemus kiinteistöjen tai vastaavien kohteiden sähkölaitteistojen suunnittelu-, rakentamis-, tarkastus-, käyttö- tai asennusvalvontatehtävistä.

Sähköturvallisuuslain 68 §:n mukaisen sähköpätevyys 2 todistuksen saamiseksi vähintään puolet vaadittavasta työkokemusajasta tulee muodostua riittävän laaja-alaisista kiinteistöjen tai vastaavien kohteiden sähkölaitteistojen suunnittelu-, rakentamis-, tarkastus- tai asennusvalvontatehtävistä.

6 §

Ennen pätevyysvaatimuksena edellytettyä koulutusta saadun työkokemuksen huomioon ottaminen

Sähköturvallisuuslain 70 §:n mukaisesta ennen pätevyysvaatimuksena edellytettyä koulutusta saadusta työkokemuksesta voidaan ottaa huomioon:

- 1) sähköpätevyys 1 -todistusta annettaessa puolet, kun työkokemus on saatu vähintään kaksivuotisen sähköalan töihin soveltuvan koulutuksen jälkeen ja se on ollut riittävän laaja-alaisesti kiinteistöjen tai vastaavien kohteiden sähkölaitteistojen suunnittelu-, rakentamis-, tarkastus-, käyttö- tai asennusvalvontatehtäviin perehdyttävää;
- 2) sähköpätevyys 2 -todistusta annettaessa puolet, kun työkokemus on riittävän laaja-alaisesti kiinteistöjen sähköasennustöihin perehdyttävää.

7 §

Sähköturvallisuuden olennaiset turvallisuusvaatimukset

Sähköturvallisuuslain 82 §:ssä tarkoitetuissa töissä on olennaisina turvallisuusvaatimuksina noudatettava mitä säädetään tämän asetuksen liitteessä.

1435/2016

8 §

Standardeista poikkeaminen

Poikettaessa standardeista sähköturvallisuuslain 85 §:n nojalla, on laadittavassa selvityksessä esitettävä:

- 1) turvallisuusvaatimusten täyttämiseksi valitut ratkaisut;
- 2) kuvaus siitä, miten ratkaisut täyttävät turvallisuusvaatimukset;
- 3) selvityksen laatijan yksilöinti ja allekirjoitus.

9 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

Helsingissä 21 päivänä joulukuuta 2016

Oikeus- ja työministeri Jari Lindström

Kaupallinen neuvos Tomi Lounema

SÄHKÖTYÖN TURVALLISEN SUORITTAMISEN OLENNAISET TURVALLISUUSVAATIMUKSET

1 §. Työskentelyn yleiset vaatimukset

Työt on suoritettava huolellisesti ja ammattitaitoisesti vaarantamatta kenenkään henkeä tai terveyttä.

Työssä on noudatettava vakiintuneita, turvallisiksi todettuja työmenetelmiä. Jos työ kuitenkin suoritetaan poikkeuksellisella tai uudella menetelmällä, menetelmään liittyvät mahdolliset vaaratekijät on arvioitava erityisen huolellisesti ja otettava huomioon.

Työssä on otettava huomioon Suomessa noudatettavat menettelytavat, vallitsevat työolosuhteet sekä sähkölaitteistojen rakenteelliset ominaisuudet.

2 §. Työnaikaisen sähköturvallisuuden valvoja

Sähkötöiden johtajan on huolehdittava siitä, että jokaiseen sähkötyön tekokohteeseen nimitetään lain 73 §:n mukainen sähköalan ammattihenkilö työnaikaisen sähköturvallisuuden valvojaksi, Työnaikaisen sähköturvallisuuden valvoja voi osallistua sähkötyön tekemiseen tai tehdä sen kokonaan itse.

Jos sähkötyön tekemiseen ei tarvita sähkötöiden johtajaa, työn tekijän pitää valvoa työaikaista sähköturvallisuutta.

3 §. Ohjeet ja opastus

Sähkötyötä ja käyttötyötä varten on tarvittaessa laadittava tässä liitteessä säädetyt vaatimuksia täydentäviä työmenetelmäkohtaisia tai työkohtaisia kirjallisia ohjeita.

Työntekijälle on annettava koulutusta ja opastusta siten, että tiedot jatkuvasti vastaavat työn vaatimuksia.

4 §. Välineet ja varusteet

Sähkötyössä ja käyttötyössä sekä työssä sähkölaitteiston läheisyydessä, jossa voi aiheutua sähköiskun tai valokaaren vaara, on käytettävä työhön tarkoitettuja tai siihen muuten soveltuvia turvallisia työvälineitä ja varusteita, joiden turvallisuus on tarvittaessa varmistettava sekä ennen työn aloittamista että työn kuluessa.

5 §. Sähkötyöt jännitteettömässä sähkölaitteistossa

Sähkötyötä tehtäessä on varmistettava, että työn kohteena olevassa sähkölaitteistossa ei ole vaarallisia jännitteitä. Tämän katsotaan toteutuvan, jos seuraavat toimenpiteet tehdään työkohteen tunnistamisen jälkeen ennen sähkötyön aloittamista:

- 1) työkohte erotetaan luotettavasti käyttöjännitteestä jokaisesta jännitteen syöttösuunnasta;
- 2) jännitteen kytkeminen työkohteeseen työn aikana estetään luotettavasti;
- 3) työkohteen jännitteettömyys todetaan luotettavasti;
- 4) työkohte työmaadoitetaan asianmukaisilla välineillä, silloin, kun kohteeseen voi todennäköisesti tulla jännite muuten kuin normaalien syöttöjen kautta, tai jos sähkölaitteiston nimellisjännite on yli 1000 voltia tai kyseessä on avojohto tai suurivirtainen sähkökeskus;
- 5) työkohteen läheisyydessä olevat sähkölaitteiston jännitteiset osat eristetään luotettavasti alueesta, jolla työskennellään.

Jännitteen saa kytkeä työkohteena olleeseen sähkölaitteistoon vasta, kun kaikki työt on lopetettu, työmaadoitukset on purettu ja on muutenkin varmistuttu kytkemisen turvallisuudesta.

6 §. Sähkötyöt jännitteisessä sähkölaitteistossa

Sähkötyön saa 4 §:stä poiketen tehdä jännitteisenä (jännitetyönä), jos sähkölaitteiston jännitteettömäksi erottamisesta aiheutuu suurta haittaa, ja jos työ tehdään erityisillä työmenetelmillä siten, ettei aiheudu sähköiskun tai valokaaren vaaraa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa sähkötyössä on noudatettava seuraavaa:

- 1) työn suorittavat sähköalan ammattihenkilöt, joilla on siihen erikoiskoulutus ja jotka on perehdytetty kyseiseen työmenetelmään;
- 2) työtä varten on olemassa riittävät kirjalliset ohjeet;
- 3) työssä käytetään siihen tarkoitettuja turvallisiksi todettuja työvälineitä ja varusteita;
- 4) työntekijöiden ja muiden turvallisuus työn aikana varmistetaan olosuhteiden vaatimin erityisin turvallisuustoimenpitein;
- 5) työ ei lisää räjähdys-, palo- tai muuta vastaavaa vaaraa.

7 §. Työt sähkölaitteistojen läheisyydessä

Tehtaessa sähkötyötä, käyttötyötä tai työtä sähkölaitteiston läheisyydessä taikka työkohteeseen mentäessä tai sieltä poistuttaessa työn suorittaja ei saa tahattomasti ulottua suojaamattomiin jännitteisiin osiin tai joutua niiden läheisyyteen. Turvallisen etäisyyden määrittelyssä on otettava huomioon sähkölaitteiston jännitetaso, työvälineet ja työskentelytapa.

Työalue on tarvittaessa merkittävä kilvin ja rajattava luotettavin puomein tai suojuksin.

Työalueen ulottuessa niin lähelle kosketussuojaamattomia, jännitteisiä sähkölaitteiston osia, että sähkötyöturvallisuus voi vaarantua, osat on eristettävä luotettavasti työalueesta tai työssä on noudatettava, mitä 4 ja 5 §:ssä säädetään.

8 §. Käyttötyöt

Sähkölaitteiston käyttötyöt on tehtävä riittävää huolellisuutta noudattaen siten, ettei aiheudu sähköiskun tai valokaaren vaaraa. Tarvittaessa on noudatettava 4—6 §:n mukaisia menettelyjä.